Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
ANTHONY MICHAEL COLLINS
prednesené 4. mája 2023 [1]

Vec C-560/20

CR,
GF,
TY
odporca:
Landeshauptmann von Wien

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Verwaltungsgericht Wien (Správny súd Viedeň, Rakúsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Prisťahovalecká politika – Právo na zlúčenie rodiny – Smernica 2003/86/ES – Zlúčenie rodiny utečencov – Maloletý bez sprievodu – Článok 10 ods. 3 písm. a) – Rodičia, ktorí žiadajú o zlúčenie rodiny s maloletým bez sprievodu, ktorý má postavenie utečenca, spolu so zdravotne postihnutou plnoletou sestrou utečenca – Rodinný príslušník utečenca, ktorý nie je uvedený v článku 10 ods. 2 a článku 10 ods. 3 – Článok 3 ods. 5 – Možnosť členských štátov prijať priaznivejšie ustanovenia – Článok 4 ods. 2 písm. b) – Zlúčenie rodiny s dospelými nezosobášenými deťmi osoby usilujúcej sa o zlúčenie rodiny, ktoré nie sú schopné zabezpečiť svoje vlastné potreby z dôvodu svojho zdravotného stavu – Článok 17 – Individuálne posudzovanie žiadostí o zlúčenie rodiny – Vyvážené a primerané posúdenie všetkých relevantných záujmov – Článok 7 a článok 24 ods. 2 a 3 Charty základných práv Európskej únie“

I. Úvod

1. Prejednávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Verwaltungsgericht Wien (Správny súd Viedeň, Rakúsko), sa týka nároku rodičov maloletého utečenca bez sprievodu [2] a jeho zdravotne postihnutej plnoletej sestry na zlúčenie rodiny. Na tento účel chce vnútroštátny súd zistiť, k akému dátumu má posudzovať postavenie utečenca ako maloletého. Tiež sa pýta, či sa zdravotne postihnutej plnoletej sestre maloletého utečenca bez sprievodu podľa práva Únie musí udeliť povolenie na pobyt, ak by neudelenie tohto povolenia malo za následok, že rodičom by sa zabránilo v uplatnení ich práva na zlúčenie rodiny.

[1] Jazyk prednesu: angličtina.

[2] Podľa definícií týchto pojmov uvedených v článku 2 písm. b) a f) smernice Rady 2003/86/ES z 22. septembra 2003 o práve na zlúčenie rodiny (Ú. v. EÚ L 251, 2003, s. 12; Mim. vyd. 19/006, s. 224).

II. Právny rámec

A. Právo Únie

2. V článku 2 písm. c) smernice 2003/86 je pojem „garant [osoba usilujúca sa o zlúčenie rodiny – *neoficiálny preklad*]“ vymedzený ako:

„štátny príslušník tretej krajiny oprávnene sa zdržiavajúci v členskom štáte, ktorý žiada alebo rodinní príslušníci ktorého žiadajú o zlúčenie rodiny, aby s ním boli spojení“.

3. V článku 2 písm. f) smernice 2003/86 je pojem „maloletý bez sprievodu“ vymedzený ako:

„štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti mladšia ako osemnásť rokov, ktorý prichádza na územie členských štátov bez sprievodu plnoletého, ktorý je zo zákona alebo podľa obyčajového práva za neho zodpovedný, a dovtedy, kým nie je právoplatne zverený do starostlivosti takejto osoby [kým je skutočne prevzatý do starostlivosti takouto osobou – *neoficiálny preklad*], alebo maloletý, ktorý zostal bez sprievodu po vstupe na územie členských štátov“.

4. Smernica 2003/86 na základe jej článku 3 ods. 5 neovplyvňuje možnosť členských štátov prijať alebo zachovať priaznivejšie ustanovenia.

5. Podľa článku 4 ods. 2 písm. b) smernice 2003/86 členské štáty môžu povoliť vstup a pobyt v súlade s touto smernicou a za predpokladu splnenia podmienok ustanovených v jej kapitole IV dospelým nezosobášeným deťom osoby usilujúcej sa o zlúčenie rodiny alebo jeho manželského partnera, keď sú objektívne neschopné zabezpečiť svoje vlastné potreby z dôvodu svojho zdravotného stavu.

6. Článok 10 smernice 2003/86 stanovuje:

„…

2. Členské štáty môžu povoliť zlúčenie rodiny pre ďalších rodinných príslušníkov, ktorí nie sú uvedení v článku 4, ak sú od utečenca závislí.

3. Ak je utečencom maloletá osoba bez sprievodu, členské štáty:

a) povolia vstup a pobyt na účely zlúčenia rodiny jej prvostupňovým [najbližším – *neoficiálny preklad*] príbuzným v priamej vzostupnej línii bez toho, aby sa uplatnili podmienky ustanovené v článku 4 ods. 2 písm. a);

…“

7. Podľa článku 12 smernice 2003/86:

„1. Odlišne od článku 7 členské štáty nepožadujú od utečenca a/alebo od rodinných príslušníkov, aby vo vzťahu k žiadosti, ktorá sa týka rodinných príslušníkov uvedených v článku 4 ods. 1[,] predložili dôkaz, že utečenec spĺňa požiadavky ustanovené v článku 7.

…

Členské štáty môžu požadovať od utečenca, aby splnil podmienky uvedené v článku 7 ods. 1, ak sa žiadosť o zlúčenie rodiny nepodá v lehote troch mesiacov od priznania postavenia utečenca.

…“

B. Rakúske právo

8. Relevantnými ustanoveniami vnútroštátneho práva sú § 11 a 46 Bundesgesetz über die Niederlassung und den Aufenthalt in Österreich (Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz – NAG) (spolkový zákon o usadení sa a pobyte v Rakúsku, ďalej len „NAG“) zo 16. augusta 2005 [3], ako aj § 34 a 35 Bundesgesetz über die Gewährung von Asyl (Asylgesetz 2005) [spolkový zákon o udeľovaní azylu) (zákon o azyle z roku 2005), ďalej len „AsylG 2005“] zo 16. augusta 2005 [4].

III. Skutkové okolnosti sporu vo veci samej a prejudiciálne otázky

9. RI je sýrsky štátny príslušník, ktorý sa narodil 1. septembra 1999. Do Rakúska prišiel 31. decembra 2015 ako maloletý bez sprievodu a 8. januára 2016 podal žiadosť o medzinárodnú ochranu. Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Spolkový úrad pre cudzinecké a azylové záležitosti, Rakúsko) priznal RI postavenie utečenca, kým bol maloletý, a o tomto rozhodnutí ho upovedomil 5. januára 2017. Dňa 6. apríla 2017, o tri mesiace a jeden deň neskôr, rodičia RI – CR a GF – a jeho plnoletá sestra TY [5] podali na rakúskom veľvyslanectve v Sýrii žiadosť [6] o povolenie na vstup a pobyt na území Rakúska s RI na účely zlúčenia rodiny. RI bol v čase podania týchto žiadostí maloletou osobou. Rakúske veľvyslanectvo ich zamietlo [7] z dôvodu, že RI dosiahol počas konania o zlúčení rodiny plnoletosť. Toto rozhodnutie nebolo napadnuté odvolaním a nadobudlo právoplatnosť 26. júna 2018.

10. Dňa 11. júla 2018 CR, GF a TY požiadali Landeshauptmann von Wien (predseda vlády spolkovej krajiny Viedeň, Rakúsko) o povolenia na pobyt na účely zlúčenia rodiny podľa § 46 ods. 1 ods. 2 NAG. CR a GF sa odvolali na svoje práva podľa smernice 2003/86. TY založila svoju žiadosť na článku 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „EDĽP“). Dňa 20. apríla 2020 Landeshauptmann von Wien (predseda vlády spolkovej krajiny Viedeň) zamietol tieto žiadosti, keďže neboli podané v lehote troch mesiacov odo dňa, keď bol RI uznaný za utečenca.

11. CR, GF a TY (ďalej len „sťažovatelia“) napadli tieto rozhodnutia sťažnosťou na Verwaltungsgericht Wien (Správny súd Viedeň). Tento súd sa okrem iného pýta, či sťažovatelia majú právo na zlúčenie rodiny podľa článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86, keďže RI dosiahol počas konania o zlúčení rodiny plnoletosť. Ak nie, chce vedieť, kedy sa mala podať uvedená žiadosť o zlúčenie rodiny, aby toto právo existovalo.

[3] BGBl. I 100/2005. Na toto konanie sa uplatní znenie zo 14. augusta 2018: BGB1. I 56/2018.

[4] BGBl. I 100/2005. Na toto konanie sa uplatní znenie z 18. októbra 2017: BGB1. I 145/2017.

[5] Narodený 15. augusta 1988. CR, GF a TY sú sýrski štátni príslušníci.

[6] Podľa § 35 AsylG 2005.

[7] Rozhodnutie o zamietnutí týchto žiadostí bolo doručené 29. mája 2018.

12. Po pojednávaní Verwaltungsgericht Wien (Správny súd Viedeň) konštatoval, že sťažovatelia nemajú nárok na ubytovanie považované za „bežné“,[8] nemajú „zdravotné poistenie“[9] a nemajú žiadny stabilný a pravidelný príjem[10] v Rakúsku. Nespĺňajú teda požiadavky stanovené v článku 7 smernice 2003/86. Vnútroštátny súd tiež konštatoval, že TY, ktorá žije so svojimi rodičmi v Sýrii, trpí mozgovou obrnou, a preto je odkázaná na invalidný vozík a potrebuje každodennú osobnú starostlivosť vrátane pomoci pri prijímaní potravy. Túto starostlivosť jej zabezpečuje jej matka CR. Rodičia TY ju nemôžu nechať samu, keďže starostlivosť, ktorú poskytuje jej matka, je inak v Sýrii nedostupná a nežijú tam žiadni iní rodinní príslušníci.

13. Verwaltungsgericht Wien (Správny súd Viedeň) rozhodol, že vzhľadom na to, že Rakúska republika neuplatňuje možnosť uvedenú v článku 10 ods. 2 smernice 2003/86, TY podľa rakúskeho práva nie je rodinným príslušníkom na účely zlúčenia rodiny. Vnútroštátny súd sa teda domnieva, že rodičia RI by boli nútení vzdať sa svojho práva na zlúčenie rodiny podľa článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86, ak by sa TY, sestre RI, neudelilo povolenie na pobyt súčasne s nimi. Pýta sa, či sa výklad článku 20 ZFEÚ podaný v rozsudkoch Ruiz Zambrano[11] a Dereci a i.[12] môže analogicky vzťahovať na uplatnenie práva na zlúčenie rodiny podľa článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86, aby sa pôsobnosť tejto smernice rozšírila na iné kategórie osôb, než aké sú v nej výslovne uvedené. Vnútroštátny súd poukazuje na to, že podľa rakúskeho práva môže mať TY nárok na povolenie na pobyt z naliehavých dôvodov súvisiacich s jej súkromným a rodinným životom podľa článku 8 EDĽP. Domnieva sa však, že právo na povolenie na pobyt podľa práva Únie môže poskytovať širšiu ochranu, než je ochrana, ktorá môže vyplynúť z uplatnenia článku 8 EDĽP rakúskymi orgánmi.

14. Za týchto okolností Verwaltungsgericht Wien (Správny súd Viedeň) rozhodol o prerušení konania a položil Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Môžu sa rodičia utečenca, ktorý svoju žiadosť o azyl podal ako maloletá osoba bez sprievodu a ktorému bol azyl priznaný ešte ako maloletej osobe, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tretích krajín, aj naďalej odvolávať na článok 2 písm. f) v spojení s článkom 10 ods. 3 písm. a) smernice [2003/86], ak tento utečenec po priznaní azylu, ale počas konania o vydaní povolenia na pobyt pre jeho rodičov dosiahol plnoletosť?

2. Ak je odpoveď na prvú otázku kladná: je v takomto prípade nevyhnutné, aby rodičia štátneho príslušníka tretej krajiny dodržali lehotu na podanie žiadosti o zlúčenie rodiny uvedenú v bode 61 rozsudku Súdneho dvora z 12. apríla 2018, A a S [(C-550/16, EU:C:2018:248)], ‚v zásade… v lehote troch mesiacov odo dňa, kedy bola dotknutá «maloletá osoba» uznaná za utečenca‘?

3. Ak je odpoveď na prvú otázku kladná: má sa plnoletej sestre, ktorá je štátnou príslušníčkou tretej krajiny, cudzinca, ktorému bolo priznané postavenie utečenca, priamo na základe práva Únie vydať povolenie na pobyt, ak by rodičia utečenca pri odmietnutí udeliť povolenie na pobyt plnoletej sestre utečenca boli fakticky nútení vzdať sa svojho práva na zlúčenie rodiny podľa článku 10 ods. 3 písm. a) smernice [2003/86], keďže plnoletá sestra tohto utečenca z dôvodu svojho zdravotného stavu bezpodmienečne potrebuje starostlivosť svojich rodičov, a preto nemôže v krajine pôvodu zostať sama?

[8] Pozri článok 7 ods. 1 písm. a) smernice 2003/86.

[9] Pozri článok 7 ods. 1 písm. b) smernice 2003/86.

[10] Pozri článok 7 ods. 1 písm. c) smernice 2003/86.

[11] Rozsudok z 8. marca 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124).

[12] Rozsudok z 15. novembra 2011, Dereci a i. (C-256/11, EU:C:2011:734).

4. Ak je odpoveď na druhú otázku kladná: aké kritériá sa majú zohľadniť pri posudzovaní, či bola takáto žiadosť o zlúčenie rodiny podaná v požadovanej lehote, teda ‚v zásade' v lehote troch mesiacov v zmysle úvah uvedených v bode 61 rozsudku Súdneho dvora z 12. apríla 2018, A a S [(C-550/16, EU:C:2018:248)]?

5. Ak je odpoveď na druhú otázku kladná: môžu sa rodičia utečenca naďalej odvolávať na svoje právo na zlúčenie rodiny podľa článku 10 ods. 3 písm. a) smernice [2003/86], ak medzi dňom, keď bolo maloletej osobe priznané postavenie utečenca, a ich žiadosťou o zlúčenie rodiny uplynuli tri mesiace a jeden deň?

6. Môže členský štát v konaní o zlúčení rodiny podľa článku 10 ods. 3 písm. a) smernice [2003/86] od rodičov utečenca v zásade požadovať, aby splnili podmienky podľa článku 7 od. 1 [tejto] smernice?

7. Závisí požadovanie splnenia podmienok uvedených v článku 7 ods. 1 smernice [2003/86] v súvislosti so zlúčením rodiny podľa článku 10 ods. 3 písm. a) [tejto smernice] od toho, či v zmysle článku 12 ods. 1 tretieho pododseku [uvedenej smernice] bola žiadosť o zlúčenie rodiny podaná v lehote troch mesiacov po priznaní postavenia utečenca?"

IV. Konanie na Súdnom dvore

15. Dňa 9. júla 2021 predseda Súdneho dvora prerušil konanie v prejednávanej veci do vydania konečného rozsudku vo veci C-279/20 a v spojených veciach C-273/20 a C-355/20. Dňa 8. augusta 2022 sa predseda Súdneho dvora opýtal vnútroštátneho súdu, či vzhľadom na rozsudky vydané v uvedených veciach v celom rozsahu alebo čiastočne trvá na svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania.[13] Dňa 6. septembra 2022 vnútroštátny súd vzal späť prvú otázku položenú v jeho návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ale trval na svojom návrhu, pokiaľ ide o druhú až siedmu otázku.

16. Písomné pripomienky predložili sťažovatelia, holandská a rakúska vláda, ako aj Európska komisia. Tí istí účastníci konania na pojednávaní konanom 14. februára 2023 predniesli ústne pripomienky a odpovedali na otázky, ktoré im položil Súdny dvor.

V. Posúdenie

17. V súlade so žiadosťou Súdneho dvora v týchto návrhoch rozoberiem len tretiu otázku.[14]

18. Verwaltungsgericht Wien (Správny súd Viedeň) sa v podstate pýta, či štátny príslušník tretej krajiny – plnoletá sestra maloletého utečenca bez sprievodu, ktorá je z dôvodu svojho zdravotného stavu úplne závislá od svojich rodičov – má nárok na povolenie na pobyt podľa práva

[13] Rozsudky z 1. augusta 2022, Bundesrepublik Deutschland (Zlúčenie rodiny s dieťaťom, ktoré dosiahlo plnoletosť) (C-279/20, EU:C:2022:618), a z 1. augusta 2022, Bundesrepublik Deutschland (Zlúčenie s maloletým utečencom) (C-273/20 a C-355/20, EU:C:2022:617).

[14] Keďže tretia a šiesta otázka sa čiastočne prekrývajú, budem sa zaoberať šiestou otázkou vnútroštátneho súdu v rozsahu potrebnom na to, aby som pomohol Súdnemu dvoru pri jeho poradách.

Únie, ak by neudelenie tohto povolenia malo za následok, že jej rodičom by sa zabránilo v uplatnení ich práva na zlúčenie rodiny.[15] Sťažovatelia a Komisia sa domnievajú, že na túto otázku treba odpovedať kladne. Holandská a rakúska vláda navrhujú odpovedať na ňu záporne.

19. Sťažovatelia tvrdia, že vzhľadom na zdravotný stav TY by odmietnutie povoliť jej zlúčenie rodiny znamenalo, že jej rodičia, CR a GF, by nemohli uplatniť svoje právo na zlúčenie rodiny so svojím synom RI, čím by toto právo bolo zbavené všetkého praktického účinku. Tento výsledok je v rozpore s cieľom smernice 2003/86 spočívajúcim v podpore zlúčenia rodiny a s požiadavkou osobitne prihliadať na situáciu utečencov. Tiež je v rozpore so zásadou efektivity, podľa ktorej ustanovenia vnútroštátneho práva nesmú prakticky znemožniť alebo nadmerne sťažiť uplatnenie práv priznaných právom Únie. Komisia sa tiež domnieva, že článok 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86 sa má vykladať tak, že sa uplatní na plnoletú zdravotne postihnutú sestru maloletého utečenca bez sprievodu, aby mohla mať nárok na zlúčenie rodiny so svojimi rodičmi.

20. Holandská vláda sa domnieva, že rozšírenie pôsobnosti článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86 tak, aby sa vzťahoval aj na plnoletú zdravotne postihnutú sestru maloletého utečenca bez sprievodu, by spôsobilo neúčinnosť ustanovení tejto smernice, ktoré výslovne dovoľujú členským štátom rozšíriť okruh osôb, ktoré môžu mať nárok na zlúčenie rodiny. Rakúska vláda tvrdí, že rozšírenie pôsobnosti smernice 2003/86 je v rozpore s výslovnou vôľou normotvorcu Únie, keďže tento právny akt taxatívne vymedzuje kategórie osôb, ktorým priznáva právo na zlúčenie rodiny.

21. Vnútroštátny súd sa domnieva, že uplatnenie práva RI na zlúčenie rodiny s jeho rodičmi je závislé od toho, či sa TY prizná právo na pobyt súčasne s jej rodičmi.[16] Preto najprv preskúmam právo RI na zlúčenie rodiny s jeho rodičmi podľa práva Únie a následne posúdim, či má TY právo na povolenie na pobyt podľa práva Únie.

A. Právo maloletého utečenca bez sprievodu na zlúčenie rodiny s jeho rodičmi – článok 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86

22. Smernica 2003/86 v záujme uľahčenia integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín v členských štátoch tým, že sa prostredníctvom zlúčenia umožní rodinný život, určuje podmienky na uplatňovanie práva na zlúčenie rodiny štátnymi príslušníkmi tretích krajín, ktorí sa oprávnene zdržiavajú na území členských štátov.[17] Článok 5 ods. 5 smernice 2003/86 vyžaduje, aby členské štáty preskúmať žiadosti o zlúčenie rodiny v záujme dotknutých maloletých detí a s cieľom podporovať rodinný život.[18] Smernica 2003/86 sa musí vykladať a uplatňovať okrem iného vzhľadom na článok 7 a článok 24 ods. 2 a 3 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).[19] Článok 7 Charty zakotvuje právo na rešpektovanie súkromného alebo rodinného

[15] Tretia otázka vychádza z predpokladu, že štátni príslušníci tretej krajiny, ktorí sú rodičmi (CR a GF) utečenca (RI), ktorý požiadal o azyl ako maloletý bez sprievodu pred dosiahnutím veku plnoletosti a ktorému bol taký azyl udelený, sa môže odvolávať na článok 2 písm. f) smernice 2003/86 v spojení s článkom 10 ods. 3 písm. a) tejto smernice, aj keď tento utečenec dosiahol vek plnoletosti po tom, čo mu bol udelený azyl, ale počas konania o zlúčení rodiny.

[16] Článok 13 ods. 2 smernice 2003/86 stanovuje, že akonáhle je žiadosť o zlúčenie rodiny prijatá, „príslušný členský štát udelí rodinným príslušníkom prvé povolenie na pobyt s dĺžkou najmenej jeden rok. Toto povolenie na pobyt je obnoviteľné“. Článok 13 ods. 1 smernice 2003/86 tiež stanovuje, že akonáhle prijme žiadosť o zlúčenie rodiny, „príslušný členský štát povolí vstup rodinného príslušníka alebo rodinných príslušníkov“.

[17] Na ktoré odkazujú odôvodnenie 4 a článok 1 smernice 2003/86.

[18] Rozsudok z 1. augusta 2022, Bundesrepublik Deutschland (Zlúčenie s maloletým utečencom) (C-273/20 a C-355/20, EU:C:2022:617, body 35 a 39).

[19] Pozri odôvodnenie 2 smernice 2003/86.

života.[20] Toto ustanovenie treba vykladať v súlade s povinnosťou zohľadniť najlepší záujem dieťaťa uznanou v článku 24 ods. 2 Charty. Treba tiež prihliadať na potrebu dieťaťa na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov s obidvoma svojimi rodičmi vyjadrenú v článku 24 ods. 3 Charty.[21]

23. V článku 4 smernice 2003/86 sú vymenovaní rodinní príslušníci štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorým členské štáty musia, prípadne môžu priznať právo na zlúčenie rodiny v zmysle tejto smernice.[22] Článok 4 ods. 1 smernice 2003/86 upravuje právo na zlúčenie rodiny členov užšej rodiny osoby usilujúcej sa o zlúčenie rodiny, konkrétne jeho manželského partnera a jeho maloletých detí.[23] Článok 4 ods. 2 písm. a) smernice 2003/86 stanovuje, že členské štáty môžu za určitých okolností povoliť zlúčenie rodiny rodičov osoby usilujúcej sa o zlúčenie rodiny alebo jeho manželského partnera. Možnosť zlúčenia rodiny s rodičmi je teda v zásade vecou, o ktorej musí rozhodnúť každý členský štát na základe tohto ustanovenia. Jej využitie podlieha najmä podmienke, že rodičia sú závislí od osoby usilujúcej sa o zlúčenie rodiny a nemajú náležitú rodinnú podporu vo svojej krajine pôvodu.[24] Uplatnenie práva na zlúčenie rodiny podľa článku 4 ods. 2 písm. a) smernice 2003/86 je tiež podmienené „splnen[ím] podmienok ustanovených v kapitole IV“ smernice 2003/86.

24. Článok 7 ods. 1 smernice 2003/86, ktorý sa nachádza v kapitole IV tejto smernice, dovoľuje, aby si členské štáty vyžiadali dôkaz o tom, že osoba usilujúca sa o zlúčenie rodiny a) má ubytovanie považované za bežné pre porovnateľnú rodinu v dotknutom členskom štáte, b) má zdravotné poistenie pre seba a pre príslušníkov svojej rodiny a c) má trvalý a pravidelný príjem, ktorý je dostatočný na to, aby uživil seba a svojich rodinných príslušníkov bez toho, aby sa uchýlil k systému sociálnej pomoci dotknutého členského štátu. Keďže v článku 7 ods. 1 smernice 2003/86 je použité slovo „môže“, členské štáty nemusia vyžadovať splnenie požiadaviek stanovených v tomto ustanovení.

25. V určitých prípadoch platia pre utečencov priaznivejšie podmienky na uplatnenie práva na zlúčenie rodiny.[25] Článok 10 ods. 3 smernice 2003/86 osobitne upravuje situáciu maloletých utečencov bez sprievodu. Poskytuje im zvýhodnené zaobchádzanie[26] tým, že zaručuje zlúčenie rodiny okrem iného s ich rodičmi[27] alebo ich opatrovníkmi[28] bez toho, aby museli splniť určité podmienky, ktoré inak platia podľa tejto smernice. Článok 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86

[20] Článok 7 Charty obsahuje práva, ktoré zodpovedajú právam zaručeným článkom 8 ods. 1 EDĽP, a preto sú ich zmysel a rozsah pôsobnosti rovnaké (rozsudok z 15. novembra 2011, Dereci a i., C-256/11, EU:C:2011:734, bod 70 a tam citovaná judikatúra).

[21] Rozsudok z 13. marca 2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192, body 55 a 56 a tam citovaná judikatúra).

[22] Rozsudok z 12. decembra 2019, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Zlúčenie rodiny – Sestra utečenca) (C-519/18, EU:C:2019:1070, bod 35). Článok 4 smernice 2003/86 nie je vyčerpávajúci. Pozri napríklad článok 10 ods. 2 smernice 2003/86.

[23] Pozri odôvodnenie 9 smernice 2003/86. Súdny dvor v rozsudku zo 6. decembra 2012, O a i. (C-356/11 a C-357/11, EU:C:2012:776, body 64 a 65), konštatoval, že článok 4 ods. 1 smernice 2003/86 vychádza z extenzívneho chápania „užšej rodiny“. Podľa ustálenej judikatúry článok 4 ods. 1 smernice 2003/86 ukladá členským štátom určité pozitívne povinnosti, ktorým zodpovedajú jasne definované subjektívne práva, pretože im ukladá za podmienok stanovených uvedenou smernicou povoliť zlúčenie rodiny určitých rodinných príslušníkov osoby usilujúcej sa o zlúčenie rodiny bez toho, aby mali v tomto smere priestor pre voľnú úvahu [rozsudok z 20. novembra 2019, Belgische Staat (Režim implicitného rozhodnutia o prijatí) (C-706/18, EU:C:2019:993, bod 29 a tam citovaná judikatúra)].

[24] Rozsudok z 12. apríla 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248, bod 34).

[25] Pozri kapitolu V smernice 2003/86 s názvom „Zlúčenie rodiny utečencov“. Odôvodnenie 8 smernice 2003/86 stanovuje, že „osobitnú pozornosť je potrebné venovať situácii utečencov s ohľadom na príčiny, ktoré ich donútili opustiť svoju krajinu a bránili im tam viesť normálny rodinný život. Preto je potrebné ustanoviť priaznivejšie podmienky na uplatnenie ich práva na zlúčenie rodiny“.

[26] Rozsudok z 12. apríla 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248, bod 44).

[27] V článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86 sú uvedení prvostupňoví [najbližší – *neoficiálny preklad*] príbuzní v priamej vzostupnej línii.

[28] Článok 10 ods. 3 písm. b) smernice 2003/86.

teda vyžaduje[29], aby členské štáty povolili zlúčenie rodiny utečenca, ktorým je maloletá osoba bez sprievodu, s jeho rodičmi „bez toho, aby sa uplatnili podmienky ustanovené v článku 4 ods. 2 písm. a)“ tejto smernice.

26. Vzhľadom na to, že článok 4 ods. 2 písm. a) smernice 2003/86 výslovne odkazuje na podmienky ustanovené v kapitole IV, členské štáty nemôžu vyžadovať, aby maloletý utečenec bez sprievodu alebo jeho rodičia splnili požiadavky stanovené v článku 7 ods. 1 smernice 2003/86 v konaní o zlúčení rodiny založenom na článku 10 ods. 3 písm. a) tejto smernice.[30] Z článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86 vyplýva, že normotvorca Únie osobitne vylúčil okrem iného požiadavku, aby bol maloletý utečenec bez sprievodu závislý od svojich rodičov[31] a aby spĺňal článok 7 ods. 1 smernice 2003/86[32]. Taký výklad článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86 je v súlade tak s kontextom, ktorého súčasťou je toto ustanovenie, ako aj s cieľom smernice 2003/86 spočívajúcim v poskytnutí zvýhodneného zaobchádzania utečencom a zohľadnení zraniteľnej situácie maloletých, najmä maloletých bez sprievodu. Ak by rodičia maloletého utečenca bez sprievodu museli splniť požiadavky stanovené v článku 7 ods. 1 smernice 2003/86, účinné uplatňovanie článku 10 ods. 3 písm. a) tejto smernice a zvýhodnené zaobchádzanie s maloletými utečencami bez sprievodu by boli obmedzené.

B. Právo maloletého utečenca bez sprievodu na zlúčenie rodiny s inými rodinnými príslušníkmi – článok 10 ods. 2 a článok 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86

27. Súdny dvor rozhodol, že sestra utečenca nepatrí medzi rodinných príslušníkov osoby usilujúcej sa o zlúčenie rodiny, ktorí sú uvedení v článku 4 smernice 2003/86.[33] Okrem toho RI nemá podľa článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86 právo na zlúčenie rodiny so svojou sestrou TY. Znenie tohto ustanovenia je jednoznačné: uplatňuje sa len na maloletých utečencov bez sprievodu a ich rodičov.[34]

28. Podľa ustálenej judikatúry vnútroštátne orgány nemôžu vydať povolenie na pobyt na základe smernice 2003/86 štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý nespĺňa podmienky stanovené touto smernicou na tento účel. Súdny dvor dokonca konštatoval, že vnútroštátna právna úprava, ktorá umožňuje vydať povolenie na pobyt na základe smernice 2003/86 osobe, ktorá nespĺňa podmienky, ktoré sú v nej stanovené, narúša potrebný účinok tejto smernice a je v rozpore s jej cieľmi.[35]

[29] V tomto ustanovení je použitý pojem „povolia“. Právo na zlúčenie rodiny maloletých utečencov bez sprievodu s ich rodičmi podľa článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86 teda nepodlieha voľnej úvahe členských štátov [rozsudok z 12. apríla 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248, bod 43)].

[30] Rakúska vláda sa domnieva, že podmienky stanovené v článku 7 ods. 1 smernice 2003/86 sa uplatňujú na zlúčenie rodiny podľa článku 10 ods. 3 písm. a) tejto smernice. Zdôrazňuje, že v článku 12 ods. 1 prvom pododseku smernice 2003/86 sú konkrétne uvedené požiadavky stanovené v článku 7 ods. 1 tejto smernice a ich uplatnenie je vylúčené. Podľa tejto vlády v článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86 nie je výslovne uvedené, a teda vylúčené uplatnenie článku 7 ods. 1.

[31] Rozsudok z 12. apríla 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248, bod 34).

[32] Na základe článku 12 ods. 1 smernice 2003/86 členské štáty nepožadujú od utečenca a/alebo od členov jeho užšej rodiny, aby spĺňali požiadavky stanovené v článku 7 tejto smernice. Článok 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86 teda poskytuje maloletým utečencom bez sprievodu rozsiahlejšiu ochranu než článok 12 ods. 1 prvý pododsek smernice 2003/86, ktorého uplatňovanie je obmedzené na utečencov a členov ich užšej rodiny.

[33] Rozsudok z 12. decembra 2019, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Zlúčenie rodiny – Sestra utečenca) (C-519/18, EU:C:2019:1070, bod 69).

[34] Toto ustanovenie je nerozlučne prepojené s pojmom „užšia rodina“ upraveným v smernici 2003/86.

[35] Rozsudok z 20. novembra 2019, Belgische Staat (Režim implicitného rozhodnutia o prijatí) (C-706/18, EU:C:2019:993, body 35 a 37 a tam citovaná judikatúra).

29. Normotvorca Únie nemal v úmysle prijatím smernice 2003/86, ktorá sa uplatňuje na všetky členské štáty – s výnimkou Dánskeho kráľovstva a Írska –, vyčerpávajúcim spôsobom upraviť všetky záležitosti súvisiace so zlúčením rodiny,[36] ale namiesto toho zaviedol súbor minimálnych spoločných pravidiel na základe zásady subsidiarity a zásady proporcionality[37]. Smernica 2003/86 preto stanovuje minimálnu harmonizáciu a nevylučuje právo členských štátov uplatňovať ustanovenia vnútroštátneho práva týkajúce sa zlúčenia rodiny v prípadoch, keď sa táto smernica neuplatní.[38] Podmienky stanovené v smernici 2003/86 teda nebránia tomu, aby členské štáty podľa článku 3 ods. 5 tejto smernice priznali na základe svojho vnútroštátneho práva právo na vstup a pobyt za priaznivejších podmienok.[39] Ak členský štát stanoví také priaznivejšie podmienky, výkon týchto práv sa nespravuje smernicou 2003/86, ale vnútroštátnym právom,[40] čím sa vylučuje uplatnenie Charty[41].

30. Rakúska vláda na pojednávaní potvrdila, že hoci sa domnieva, že TY nemá právo na zlúčenie rodiny s RI podľa článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86, takým jednotlivcom priznáva právo na zlúčenie rodiny podľa vnútroštátneho práva v súlade s článkom 8 EDĽP. Toto rozdelenie právomocí medzi Európsku úniu a členské štáty je vyjadrené tak v jednoznačnej formulácii smernice 2003/86, ako aj v konzistentnom výklade jej ustanovení, ktorý podal Súdny dvor.

31. Sťažovatelia a Komisia však tvrdia, že na to, aby sa zaručila účinnosť práva maloletého utečenca bez sprievodu na zlúčenie rodiny s jeho rodičmi podľa článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86, toto ustanovenie sa musí vykladať tak, že priznáva uvedené právo jeho zdravotne postihnutému súrodencovi. Tento účel sa má dosiahnuť prostredníctvom výkladu článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86 so zreteľom na články 7 a 24 Charty, aby sa zaručilo právo RI na zlúčenie rodiny s jeho rodičmi a v dôsledku toho aj s jeho sestrou.[42]

32. Členské štáty musia pri vykonávaní článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86 rešpektovať základné práva zaručené Chartou, v tomto prípade článkami 7 a 24 Charty. Existencia tejto povinnosti však nemôže podporiť výklad článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86 alebo ktoréhokoľvek iného ustanovenia tejto smernice, ktorý je v rozpore s doslovným znením týchto ustanovení. Takýto výklad *contra legem* na základe ustanovení Charty alebo zásady efektivity je

36 Pozri článok 3 ods. 5 smernice 2003/86.

37 Pozri odôvodnenie 16 smernice 2003/86.

38 Pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Pikamäe vo veci Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Celistvosť rodiny – Už priznaná ochrana) (C-483/20, EU:C:2021:780, bod 53), a návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Hogan v súvislosti so stanoviskom 1/19 (Istanbulský dohovor) (EU:C:2021:198, poznámka pod čiarou 81).

39 Rozsudok z 12. decembra 2019, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Zlúčenie rodiny – Sestra utečenca) (C-519/18, EU:C:2019:1070, bod 43). Pozri analogicky rozsudok z 13. marca 2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192, body 32 až 43), v ktorom bol podaný výklad článku 3 ods. 2 písm. c) smernice 2003/86 v tom zmysle, že vylučuje z jej pôsobnosti štátnych príslušníkov tretej krajiny, ktorí sú rodinnými príslušníkmi osoby s postavením doplnkovej ochrany. Hoci títo rodinní príslušníci nepatria do pôsobnosti práva Únie, členský štát im môže priznať podľa vnútroštátneho práva priaznivejšie zaobchádzanie [rozsudok zo 7. novembra 2018, K a B (C-380/17, EU:C:2018:877, body 34 a 37)].

40 Pozri analogicky rozsudok z 19. novembra 2019, TSN a AKT (C-609/17 a C-610/17, EU:C:2019:981, body 34 a 49). Pozri analogicky tiež rozsudok z 15. júla 2021, The Department for Communities in Northern Ireland (C-709/20, EU:C:2021:602, body 82 a 83), pokiaľ ide o smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

41 Pozri analogicky rozsudok z 10. júna 2021, Land Oberösterreich (Príspevok na bývanie) (C-94/20, EU:C:2021:477, body 60 až 63).

42 Pozri tiež odôvodnenie 2 smernice 2003/86.

tiež vylúčený, keďže by bol v rozpore so zásadou právnej istoty.[43] Neuvedenie ktorýchkoľvek iných rodinných príslušníkov v článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86 tiež nemožno pripísať opomenutiu normotvorcu Únie, keďže tento normotvorca osobitne uviedol situácie podobné tým, ktoré vznikajú v prejednávanej veci, o čom jednoznačne svedčí článok 4 ods. 2 písm. b) a článok 10 ods. 2 tejto smernice.

33. Článok 10 ods. 2 smernice 2003/86 výslovne dovoľuje členským štátom priznať právo na zlúčenie rodiny ďalším rodinným príslušníkom utečenca, ktorí nie sú uvedení v článku 4 tejto smernice, ak sú od utečenca závislí.[44] Článok 10 ods. 2 smernice 2003/86 poskytuje každému členskému štátu možnosť rozhodnúť sa, či takto rozšíri pôsobnosť smernice 2003/86. Tiež ponecháva každému členskému štátu širokú mieru voľnej úvahy pri výbere rodinných príslušníkov utečenca, ktorí nie sú uvedení v článku 4 smernice 2003/86 a ktorí môžu mať nárok na také rozšírenie.[45]

34. Zo spisu predloženému Súdnemu dvoru vyplýva, že Rakúska republika sa rozhodla nevyužiť možnosť stanovenú v článku 10 ods. 2 smernice 2003/86. TY je v každom prípade závislá od svojich rodičov, a nie od svojho brata RI.[46] Súdny dvor rozhodol, že vnútroštátna právna úprava, ktorá nerešpektuje podmienku závislosti stanovenú v článku 10 ods. 2 smernice 2003/86, je v rozpore s cieľmi tejto smernice, keďže umožňuje priznať postavenie vyplývajúce z tejto smernice osobám, ktoré nespĺňajú podmienky na jeho získanie.[47]

35. Súdny dvor tiež rozhodol, že Charta nezbavuje členské štáty ich právomoci rozhodnúť, či vykonajú článok 10 ods. 2 smernice 2003/86, a posúdiť žiadosti o zlúčenie rodiny podané na základe tohto ustanovenia.[48] Z toho vyplýva, že Súdny dvor nemôže pozmeniť alebo rozšíriť znenie a pôsobnosť článku 10 ods. 2 smernice 2003/86 tým, že sa odvolá na článok 7 alebo článok 24 Charty.[49]

36. Preto navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol, že podľa článku 10 ods. 2 a článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86, vykladaných so zreteľom na články 7 a 24 Charty, RI nemá právo na zlúčenie rodiny so svojou sestrou TY. Náhle rozšírenie pôsobnosti týchto ustanovení by bolo

[43] Pozri analogicky s výkladom vnútroštátneho práva *contra legem* rozsudok z 19. apríla 2016, DI (C-441/14, EU:C:2016:278, bod 32 a tam citovaná judikatúra). Zásady opísané v tejto judikatúre sa vzťahujú na výklad práva Únie a vnútroštátneho práva. Pozri analogicky tiež LENAERTS, K., GUTIÉRREZ-FONS, J.: *To Say What the Law of the EU Is: Methods of Interpretation and the European Court of Justice*. EUI AEL 2013/9, s. 16, kde autori uvádzajú, že „ak ustanovenie práva Únie možno vykladať viacerými spôsobmi, treba uprednostniť výklad, ktorý zabezpečí, že účinnosť tohto ustanovenia zostane zachovaná… Je samozrejmé, že táto všeobecná výkladová zásada nesmie prekročiť hranicu *contra legem*“.

[44] Pozri analogicky rozsudok z 13. marca 2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192, bod 48).

[45] Rozsudok z 12. decembra 2019, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Zlúčenie rodiny – Sestra utečenca) (C-519/18, EU:C:2019:1070, body 39 a 40). V odôvodnení 10 smernice 2003/86 sa uvádza, že „je na členskom štáte, aby rozhodol, či si želá povoliť zlúčenie rodiny príbuzným v priamej vzostupnej línii, dospelým slobodným deťom…“.

[46] Hoci sťažovatelia na pojednávaní uviedli, že RI posiela približne 100 eur mesačne svojej rodine v Sýrii, neexistuje dôkaz o tom, že TY je závislá od RI.

[47] Rozsudok z 12. decembra 2019, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Zlúčenie rodiny – Sestra utečenca) (C-519/18, EU:C:2019:1070, bod 42). V odôvodnení 6 smernice 2003/86 sa uvádza, že „je potrebné stanoviť materiálne podmienky na uplatnenie práva na zlúčenie rodiny na základe spoločných kritérií“. Pozri analogicky tiež rozsudok zo 7. novembra 2018, K a B (C-380/17, EU:C:2018:877, body 44, 48 a 49), v ktorom Súdny dvor konštatoval, že článok 12 ods. 1 tretí pododsek smernice 2003/86 by bol zbavený účinnosti a jasnosti, ak by členský štát nemohol stanoviť lehotu na podanie žiadosti o zlúčenie rodiny podľa tohto ustanovenia.

[48] Rozsudok z 12. decembra 2019, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Zlúčenie rodiny – Sestra utečenca) (C-519/18, EU:C:2019:1070, bod 65).

[49] Článok 51 ods. 1 Charty stanovuje, že ustanovenia Charty sú určené pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. Podľa jej článku 51 ods. 2 Charta nerozširuje pôsobnosť práva Únie nad rámec právomocí Únie, ani nezakladá žiadnu novú právomoc ani úlohu pre Úniu, ani nemení právomoci a úlohy vymedzené v Zmluvách. Pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. júla 2021, The Department for Communities in Northern Ireland (C-709/20, EU:C:2021:602, bod 85).

v rozpore s nedávnou judikatúrou Súdneho dvora, ohrozilo by účinnosť smernice 2003/86 a narušilo starostlivo vytvorenú legislatívnu rovnováhu, ktorú Európska únia a členské štáty dosiahli.

37. Judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa článku 20 ZFEÚ a občianstva Únie, na ktorú odkázal vnútroštátny súd, tiež nemožno analogicky uplatniť s cieľom odôvodniť rozšírenie pôsobnosti smernice 2003/86.[50] Súdny dvor vo svojom rozsudku Ruiz Zambrano[51] okrem iného konštatoval, že článok 20 ZFEÚ bráni tomu, aby členský štát zamietol štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, od ktorého sú závislé jeho maloleté deti, občania Únie, pobyt v členskom štáte bydliska týchto detí, ktorého sú tieto deti štátnymi príslušníkmi, ak by také rozhodnutie uvedené deti zbavilo možnosti účinne požívať podstatu práv, ktoré vyplývajú z občianstva Únie. Súdny dvor v tomto rozhodnutí zdôraznil, že občianstvo Únie je „základným statusom štátnych príslušníkov členských štátov“.[52] Status štátnych príslušníkov tretích krajín, vrátane utečencov, nemožno porovnávať so statusom občanov Únie, pokiaľ právne predpisy Únie konkrétne nepriznávajú štátnym príslušníkom tretích krajín porovnateľné práva a povinnosti.[53]

C. Právo dospelých nezosobášených detí na zlúčenie rodiny, keď nie sú schopné zabezpečiť svoje vlastné potreby z dôvodu svojho zdravotného stavu – článok 4 ods. 2 písm. b) smernice 2003/86

38. Článok 4 ods. 2 písm. b) smernice 2003/86 stanovuje, že členské štáty môžu povoliť vstup a pobyt dospelým nezosobášeným deťom osoby usilujúcej sa o zlúčenie rodiny alebo jeho manželského partnera, a to za predpokladu, že tieto deti sú objektívne neschopné zabezpečiť svoje vlastné potreby z dôvodu svojho zdravotného stavu. V tomto kontexte musia byť splnené podmienky stanovené v kapitole IV smernice 2003/86.

39. Odhliadnuc od toho, že nie je jasné, či sa Rakúska republika rozhodla využiť možnosť stanovenú v článku 4 ods. 2 písm. b) smernice 2003/86,[54] toto ustanovenie odkazuje na užšiu rodinu osoby usilujúcej sa o zlúčenie rodiny, a nie na jeho súrodencov. TY sa preto na základe jeho znenia nemôže dovolávať práva na zlúčenie rodiny s RI. Ako sa uvádza v bodoch 36 a 37 týchto návrhov, podľa judikatúry Súdneho dvora je rozšírenie ochrany, ktorú poskytuje článok 4 ods. 2 písm. b) tejto smernice, na iné osoby v rozpore s cieľmi smernice 2003/86. Uplatnenie Charty tiež nemôže obmedziť možnosť členských štátov rozhodnúť sa, či vykonajú toto ustanovenie.[55]

40. Zatiaľ čo RI a jeho sestra TY nemajú právo na zlúčenie rodiny podľa článku 4 ods. 2 písm. b) smernice 2003/86, rodičia RI – CR a GF – majú nárok na zlúčenie rodiny s ním podľa článku 10 ods. 3 písm. a) tejto smernice. Po tom, čo bola ich žiadosť o zlúčenie rodiny prijatá, CR a GF tiež

[50] Rozsudky z 8. marca 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124); z 15. novembra 2011, Dereci a i. (C-256/11, EU:C:2011:734), a z 10. mája 2017, Chavez-Vilchez a i. (C-133/15, EU:C:2017:354). Pozri tiež rozsudok z 15. júla 2021, The Department for Communities in Northern Ireland (C-709/20, EU:C:2021:602).

[51] Rozsudok z 8. marca 2011 (C-34/09, EU:C:2011:124).

[52] Rozsudok z 8. marca 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124, bod 41 a tam citovaná judikatúra).

[53] Pozri napríklad odôvodnenie 3 a článok 13 smernice 2003/86. Pozri analogicky tiež smernicu Rady 2003/109/ES z 25. novembra 2003 o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú osobami s dlhodobým pobytom (Ú. v. EÚ L 16, 2004, s. 44; Mim. vyd. 19/006, s. 272). Obmedzenia rozšírenia pôsobnosti smernice 2003/86 potvrdené judikatúrou citovanou v bodoch 36 a 37 týchto návrhov analogicky platia pre zlúčenie rodiny podľa článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86.

[54] Holandská vláda na pojednávaní uviedla – pričom rakúska vláda jej neprotirečila –, že Rakúska republika využila možnosť podľa článku 4 ods. 2 písm. b) smernice 2003/86.

[55] Pozri analogicky rozsudok z 12. decembra 2019, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Zlúčenie rodiny – Sestra utečenca) (C-519/18, EU:C:2019:1070, body 42 a 65).

majú právo na získanie povolenia na pobyt v Rakúskej republike v súlade s článkom 13 ods. 2 smernice 2003/86. Súdny dvor v rozsudku O a i.[56] poznamenal, že štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sa oprávnene zdržiavajú v členskom štáte a žiadajú o zlúčenie rodiny, treba priznať postavenie „osôb usilujúcich sa o zlúčenie rodiny“ v zmysle článku 2 písm. c) smernice 2003/86. CR a GF majú nárok na zlúčenie rodiny s TY podľa článku 4 ods. 2 písm. b) smernice 2003/86 za predpokladu, že Rakúska republika využije túto možnosť. Keď členské štáty využívajú túto možnosť, vykonávajú právo Únie. Vnútroštátna právna úprava prijatá na tento účel preto musí byť v súlade so základnými právami zaručenými Chartou a so zásadou proporcionality.[57]

41. CR, GF a TY spoločne požiadali o zlúčenie rodiny s RI. Vzhľadom na povahu ich rodinného vzťahu a ťažké zdravotné postihnutie TY by sa ich žiadosti mali posúdiť súčasne[58], aby sa určili všetky ich práva a povinnosti podľa práva Únie vrátane článku 4 ods. 2 písm. b), článku 10 ods. 3 písm. a) a článku 13 smernice 2003/86, vykladaných so zreteľom na článok 7 a článok 24 ods. 2 a 3 Charty.[59] V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry vyplýva, že článok 17 smernice 2003/86 vyžaduje individuálne posúdenie žiadostí o zlúčenie rodiny. Príslušné vnútroštátne orgány musia pri vykonávaní smernice 2003/86 a pri skúmaní takých žiadostí vykonať vyvážené a primerané posúdenie všetkých predmetných záujmov.[60] Tiež je potrebné zohľadniť najlepšie záujmy maloletých detí a osobitné pomery maloletých utečencov bez sprievodu.[61]

42. Preto je v rozpore s cieľmi smernice 2003/86, ako aj článku 7 a článku 24 ods. 2 a 3 Charty vyžadovať od žiadateľov, akými sú CR a/alebo GF[62], aby mali povolenie na pobyt podľa článku 13 ods. 2 tejto smernice, pred posúdením žiadosti TY o zlúčenie rodiny s jej rodičmi podľa článku 4 ods. 2 písm. b) tejto smernice. Taký fragmentárny prístup by navyše ohrozil právo RI na zlúčenie rodiny podľa článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86.

43. Rakúska republika môže vyžadovať, aby zlúčenie rodiny podľa článku 4 ods. 2 písm. b) smernice 2003/86 podliehalo splneniu požiadaviek stanovených v článku 7 ods. 1 tejto smernice. Tieto požiadavky sa uplatňujú len vo vzťahu k TY, keďže CR a GF sú od nich oslobodení na základe článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86.[63] Súdny dvor rozhodol, že vzhľadom na to, že povolenie zlúčenia rodiny je všeobecným pravidlom, možnosť zakotvená v článku 7 ods. 1 smernice 2003/86 sa má vykladať reštriktívne. Členské štáty nemôžu uplatňovať svoju mieru voľnej úvahy takým spôsobom, ktorý porušuje cieľ spočívajúci v podporovaní zlúčenia rodiny.[64] Vnútroštátnemu súdu prináleží overiť, či príslušné orgány dodržiavajú požiadavky stanovené v článku 7 ods. 1 smernice 2003/86 a súvisiacu judikatúru.

[56] Rozsudok zo 6. decembra 2012, O a i. (C-356/11 a C-357/11, EU:C:2012:776, bod 68).

[57] Pozri analogicky rozsudok z 12. decembra 2019, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Zlúčenie rodiny – Sestra utečenca) (C-519/18, EU:C:2019:1070, body 61 až 67).

[58] Rakúska vláda na pojednávaní potvrdila, že všetky predmetné žiadosti sa posudzovali súčasne.

[59] Pozri analogicky článok 16 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31). Článok 16 ods. 1 nariadenia č. 604/2013 okrem iného stanovuje, že ak je žiadateľ s ťažkým zdravotným postihnutím závislý od pomoci svojho rodiča alebo svojich rodičov, ktorí sa oprávnene zdržiavajú v členskom štáte, tento členský štát spravidla ponechá žiadateľa spolu s týmto rodičom alebo ich zlúči. Podľa odôvodnenia 17 tohto nariadenia má uvedené ustanovenie umožniť členským štátom zlúčenie „rodinných príslušníkov“, ak je to nevyhnutné z humanitárnych dôvodov. Pozri analogicky tiež rozsudok zo 6. novembra 2012, K (C-245/11, EU:C:2012:685, body 26 až 54).

[60] Rozsudok z 21. apríla 2016, Khachab (C-558/14, EU:C:2016:285, bod 43 a tam citovaná judikatúra).

[61] Pozri analogicky rozsudok zo 7. novembra 2018, K a B (C-380/17, EU:C:2018:877, body 26 až 36).

[62] CR a GF majú právo na zlúčenie rodiny s RI podľa článku 10 ods. 3 písm. a) smernice 2003/86, a preto majú nárok na povolenie na pobyt podľa článku 13 ods. 2 tejto smernice.

[63] Pozri bod 26 týchto návrhov.

[64] Rozsudok zo 4. marca 2010, Chakroun (C-578/08, EU:C:2010:117, bod 43).

VI. Návrh

44. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na tretiu prejudiciálnu otázku, ktorú mu položil Verwaltungsgericht Wien (Správny súd Viedeň, Rakúsko), takto:

Článok 4 ods. 2 písm. b), článok 10 ods. 3 písm. a), článok 13 ods. 2 a článok 17 smernice Rady 2003/86/ES z 22. septembra 2003 o práve na zlúčenie rodiny, ako aj článok 7 a článok 24 ods. 2 a 3 Charty základných práv Európskej únie sa majú vykladať v tom zmysle, že plnoletý zdravotne postihnutý súrodenec maloletého utečenca bez sprievodu, ktorý je z dôvodu svojho zdravotného stavu úplne závislý od svojich rodičov, má nárok na zlúčenie rodiny so svojimi rodičmi a maloletým súrodencom podľa práva Únie za predpokladu, že dotknutý členský štát využil možnosť stanovenú v článku 4 ods. 2 písm. b) smernice 2003/86.